

Дмитро СЕНЕЙКО

Сучасний світ з його нестримним інформаційним потоком, пропозиціями нових товарів чи послуг за меншу чи більшу ціну, гонитва за поповненням власних гаманців і банківських рахунків займає перше місце в житті й діяльності чи не більшості людей на земній кулі. Таке споживацтво входить у суперечність із християнством, яке через перо святого апостола Йоана Богослова радикально, однозначно й вичерпно твердить: «Не любіть світу, ні того, що в світі. Коли хтось любить світ, в того немає любові Отця...» (I Йо. 2, 15). Однак серед християн, зокрема частих й активних прихожан храму, такі настрої й темпи життя не лише трапляються, але інколи й переважають. Додані до цього захла гріховність, не висповідане роками сумління, мізерна за частотою й глибиною участь у Святих Таїнствах Церкви, повна відсутність духовного загартування через читання Святого Письма й духовної літератури, надмірне зацікавлення світськими проблемами і життям породжують у таких осіб примітивність і засміченість мислення, яке все більше «розуміє», «виправдовує» і «потурає» гріховним темпам життя інших людей. Якщо шановний читач бажає детальнішого пояснення, то у наступних рядках спробуємо висвітлити наболілий феномен сучасності серед наших ближніх – дволикість сучасних християн.

Дволикість у християнстві не є винятково феноменом сучасності. Їй властивий власний історичний фактаж. Можна багато теоретизувати про її причини, прояви і наслідки, однак якнайкраще її пояснюють слова, сказані самими християнами в тій чи іншій життєвій ситуації. Наприклад, останнім часом часто чути думку (і то справді серед українських християн!), що у сьогоднішній пересічній дівчині не може «нормально» вийти заміж, якщо не завагітніє. Тому хай краще співживе до шлюбу з хлопцем, ніж потім усе життя або буде самотньою, або нещасною у подружжі. Ще: мовляв, от в церкві з проповідальниці говорить одне («захмарне», ідеальне й нереальне!), а реальне життя набагато складніше. Тому хочеш жити – пробуй усе й покладайся на свою клепку, принцип власної вигоди, умій «крутитись» і «викручуватись»! Саме такі слова частіше зринають з уст християнина, ніж від невіруючого!

Можливо, прикро й болісно стає на серці не так від таких слів, їхнього змісту чи навіть від того, що існують християни, які так думають, говорять і, що гірше, так живуть, а від того, що ці люди, які таким дволиким чином мислять, виражають думку і будують своє життя, «заражають» ближніх, згіршують їх, вносять сумнів, розчарування і розгубленість у їхній світогляд. Подібно виховують вони й майбутні покоління: як своїх, так і чужих дітей. Саме тому відходять від Церкви численні люди, шукаючи пристановища й душевного спокою в сектах, забуття в телебаченні, відеоіграх, алкоголі чи наркотиках. Тому не дивуймося, коли баптист чи навіть сектант-еговіст у застосуванні Христових слів у своєму житті на кілька голів перебуває вище від більшості справжніх, правдивих християн, які збираються навколо Божого жертovníка у храмі Христової Церкви. Про це наголошував і блаженної пам'яті патріарх нашої Української Греко-Католицької Церкви Йосип Сліпий, коли казав, що у нашому житті нам бракує ревності баптиста й ініціативності еговіста.

Духовний діагноз таким дволиким християнам можна поставити такий. Точніше, його сформулював сам Господь і Бог наш Ісус Христос, який до них, сучасних фарисеїв-садукеїв, промовляє такими словами: «Помиляєтеся, бо не знаєте ані Писання, ані Божої сили» (Мт. 22, 29). Такі люди є поза Богом, Котрий, намагаючись проникнути задля щастя і святості в життя цих осіб через різноманітні життєві обставини, людей,

церковну проповідь і Таїнства, зрештою, через життєву правду бачить байдужість, незацікавленість у перетворенні надмірно світського життя на справжнє духовне буття з Богом й іншими людьми.

А ще прикро, що євангельський стиль життя у зіткненні з людськими гріховно-споживацькими принципами мислення і життя, зорієнтованими на насолоду, надмірний комфорт, нищення, приниження, обман іншого («...лиш би мені було добре»), терпить крах і поразку. Усе це супроводжується блюзнірськими поясненнями, що євангельські принципи – чужі людям, далекі від реального життя, нереальні у їх привнесенні до власного життя тощо. Тим самим вони стають наріжним каменем, яким знехтували будівничі (Мт. 21, 42)! Але хто має очі, щоб читати, хай читає, «... бо все, що у світі, – пожадливість тіла, пожадливість очей і гордия життя, – не від Отця, а від світу...» (I Йо. 2, 16).

То чому ж тоді ти, людино і християнино, отак живучи, переступаєш поріг Божого храму? Як смієш носити на грудях хрест із зображенням розп'ятого Христа, коли після цього від забитого тобою все нового цвяха твориш у Його тілі шосту, сьому, восьму, енно кількість нових ран, зливаючи «олово», «віск» чи «вроки» задля «відігнання страху», замість звернутися до священника про молитву над опанованою страхом особою, крадучи Святе Причастя під час Божественної Літургії задля ворожіння-гадання, щоб нашкодити іншим, запобігти нещастю чи знати сумнівне майбутнє, відвідуючи задля «зцілення від хвороб» ворожок-знахарів замість прийняття Святого Таїнства Єлеопомазання чи щирої молитви про зцілення; переглядаючи «битви екстрасенсів», спокійно і жваво розповідаючи про гріховні пригоди як власні, так і інших?

Яким може бути після таких дій, такого «роздвоєного» мислення, тобто царства, розділеного в собі, згідно з євангельським висловлюванням, світогляд і спосіб життя християнина, як не засміченим, неправдивим, огидним, поверхневим, безбожним, нецерковним, світським, лихослівним, гріховно-диявольським, нехристиянським. Адже такі дволикі люди не прислухаються до Христа, свідомо чи підсвідомо вважають Його одним з мудреців, а не трактують як Того, Хто зцілює і змінює. А то й взагалі не мислять, бо не здатні до цього через примітивність і штучну роздвоєність своєї особистості, відсутність ерудиції, начитаності й зацікавлення духовним життям, причини яких – внутрішні гріховні пристрасті лінивства і байдужості. А якщо пропустити їхнє життя через радикальний християнський принцип визначеності, який звучить так: «Хай ваше слово буде: Так, так; Ні, ні, – а що більше того, те від лихого» (Мт. 5,37), то тут, окрім «так» і «ні» знайдемо ще й певне «але», під яким розуміємо власний, людський погляд, згідно з власними принципами вигоди й насолоди. Христос же явно наголошує, що це – від диявола!

Тому важко називати таких людей християнами і вважати їх одними зі своїх. Лукавлять і обманюють й ті, хто називає себе християнином, але насправді поступає далеко не по-християнськи. Отримають вони на це право лише після щирого каяття й радикально реалізованої постанови поправити своє дотепер грішне дволике життя, зробивши Христове Євангеліє його єдиним стилем. Таке покайне рішення є кроком до справжнього і вічного щастя кожної людини, навіть під час її земного життя, адже, як говорить Господь через свого апостола Йоана Богослова: «... світ проминає, і його пожадливість; той же, хто чинить волю Божу, перебуває повіки» (I Йо. 2, 17). Одразу стає помітно, якого ми духа!

Найголовніша аксіома духовного життя, над якою насміхаються і яку останнім часом

взагалі серйозно не трактують такі християни – це досягнення святості життя. Озвучивши саме цю тему в присутності таких людей, мабуть, ризикуєш бути відкинутим і незрозумілим для них через їхню раптову байдужість, через закид «не розповідай казок» або «все це добре, але...» тощо. Однак якщо ми вирішили зробити євангельське життя своїм, освятивши власні будні щастям від розуміння і конкретного втілення в життя Христових заповідей любові, то маємо зрозуміти, що людська святість – мета не лише проголошення Богом Його Євангелія, але й сенс воплощення Божого Сина. Навіть етимологію слова «Євангеліє», тобто блага вість, найперше варто тлумачити як радісну новину для людства, адже з воскресінням Христа для кожної людини з'явився шанс для досягнення святості через внутрішнє постійне власне і спільотно-церковне молитовне життя, наповнення себе Божою благодаттю через участь у Святих Таїнствах Церкви, роздумування над Святим Письмом (Божим Словом), духовною літературою і крізь їх призму – над сучасним світобуттям. Лише той, хто намагається у своїй конкретній життєвій ситуації досягнути святості через максимальне наближення живого Бога до своєї буденності, вбачання Його дії у кожній ситуації життя, у повноті виконує Господній закон. Господь твердить: «Я – світло, на світ прийшов, щоб кожен, хто в мене вірує, не перебував у темряві» (Йо. 12, 46).

Мета життя кожного християнина – старатись максимально наслідувати святе життя нашого Бога, щоб досягнути святості і богоподібності власного мислення, життя. Не стараємось у кожній хвилині свого вдиху й видиху досягнути цю Божу мету нашого буття – марнуємо його й грішимо проти Бога й себе самих, святотатствуючи над Господом («Ти один святий» (Од. 15, 4)), собою як храмом Святого Духа, який живе у нас (I Кор. 6, 19), над Божим задумом і баченням нас і над численними рядками Божественного Писання. Адже тоді втрачають сенс такі ключові його рядки, як: «Усі ви, названі святими» апостола Павла майже у кожному його посланні, «... зробити нас учасниками своєї святості» (Євр. 12, 10), а особливо ці: «Тож будьте досконалі, як Отець ваш небесний досконалий» (Мт. 5, 48). Не маємо права, хоч і можемо, втратити Бога, однак через активне літургійне життя, мовчазне чи сміливе словесне або поведінкове свідчення, навіть ризикуючи життям, станом чи кар'єрою, бути свідками Божого Царства як присутності Творця серед свого творіння вже тут, на землі, вбачати Господню дію в кожному епізоді життя, засвідчуючи собі й усім навколо, що «... Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20).

Для християн (у повному, а не мінімальному розумінні цього слова) профілактика від захворювання на духовну недугу дволикості нескладна: ще більше й інтенсивніше духовно-молитовне загартування (особливо додержання посту як «затуляння пащі дияволів») у наших думках і пристрасних пориваннях, постійна участь у Святих Таїнствах Церкви тощо).

Дмитро СЕНЕЙКО. Дволикість «християнина», або: «Я – християнин, але...»// СЛОВО № 1 (45) 2011, с.10-12